

VII – OLEJKI ETERYCZNE część II, GORYCZE – minimum programowe

Zagadnienia ogólne:

1. Działania i zastosowania olejków eterycznych. Mechanizmy działania odpowiednich olejków eterycznych.
2. Podstawowe struktury składników olejków eterycznych (pinen, felandren, linalol, anetol, eugenol, kamfora, karwon, azaron, aldehyd cytrynowy, wanilina, ligustylid).
3. Fenylopropanoidy jako składniki olejków eterycznych - budowa, przykłady.
4. Zanieczyszczenia owoców biedrzeńca anyżu i anyżu gwiazdzistego.
5. Nisko- i wysokoazaronowe rasy chemiczne tataraku.
6. Nisko- i wysokofenonowe rasy chemiczne kopru włoskiego.
7. Umiejętność grupowania poznanych substancji roślinnych (substancja, gatunek, rodzina): chemicznego (karwonowe, anetolowe, eugenolowe, ftalidowe, pinenowe, azaronowe, felandrenowe), botanicznego (z rodzin: *Lauraceae*, *Myristicaceae*, *Apiaceae*, *Cupressaceae*, *Pinaceae* i *Zingiberaceae*) i terapeutycznego (np. wykrztuśne, antyseptyczne, miejscowo znieczulające, wzmagające trawienie, przeciwpasożytnicze).
8. Definicja goryczy. Podział goryczy. Mechanizm działania farmakologicznego goryczy i ich zastosowania.
9. Standaryzacja substancji gorzkich. Wskaźnik goryczy.
10. Podstawowe struktury związków goryczowych (artabsyna, gencjopikryna, loganina).
11. Umiejętność grupowania poznanych substancji roślinnych (substancja, gatunek, rodzina): chemicznego (irydoidowe, seskwiterpenowe, laktonowe, inne), botanicznego (z rodzin: *Compositae s.l.* i *Gentianaceae*).

Zagadnienia szczegółowe:

12. Substancje i przetwory roślinne podstawowe (obowiązuje znajomość: pochodzenia botanicznego, występowania, morfologii gatunku i substancji roślinnej (w tym umiejętność rozpoznania rośliny), anatomii substancji roślinnej w zakresie wymaganym na ćwiczeniach praktycznych, składu chemicznego - grup związków oraz czynnych / charakterystycznych związków chemicznych (w tym wzorów strukturalnych), działania i zastosowania w powiązaniu z chemizmem, ewentualnych przeciwwskazań i działań ubocznych w tym niepożądanych):
 - *Anisi fructus* FPXII
 - *Anisi aetheroleum* FPXII
 - *Anisi stellati fructus* FPXII
 - *Anisi stellati aetheroleum* FPXII
 - *Foeniculi amari fructus* FPXII
 - *Foeniculi amari (fructus) aetheroleum* FPXII
 - *Foeniculi dulcis fructus* FPXII
 - *Carvi fructus* FPXII
 - *Carvi aetheroleum* FPXII
 - *Coriandri fructus* FPXII
 - *Coriandri aetheroleum* FPXII
 - *Luniperi galbulus* FPXII
 - *Luniperi aetheroleum* FPXII
 - *Pini silvestris aetheroleum* FPXII
 - *Pini pumilionis aetheroleum* FPXII
 - *Terebinthinae aetheroleum* FPXII
 - *Levistici radix* FPXII
 - *Zingiberis rhizoma* FPXII
 - *Caryophylli flos* FPXII
 - *Caryophylli (floris) aetheroleum* FPXII
 - *Cinnamomi cortex* FPXII
 - *Cinnamomi zeylanici corticis aetheroleum* FPXII
 - *Calami rhizoma* (–, FPIV)
 - *Absinthii herba* FPXII
 - *Millefolii herba* FPXII
 - *Centaurii herba* FPXII
 - *Gentianae radix* FPXII
 - *Menyanth(id)is trifoliatae folium* FPXII
 - *Aurantii amari pericarpium* FPXII
 - *Lupuli flos* FPXII
 - *Lupulinum* (–, FPIV)
13. Substancje i przetwory roślinne dodatkowe (obowiązuje znajomość: pochodzenia botanicznego, ogólnie sformułowanego składu chemicznego (grupa/y związków), ogólnie sformułowanego działania i zastosowania w powiązaniu z chemizmem):
 - *Anethi fructus* (–)
 - *Foeniculi amari herbae aetheroleum* FPXII
 - *Pini silvestris turio* (–)
 - *Pini pumilionis turio* (–)
 - *Terebinthina* (–)
 - *Cinnamomi cassiae (folii) aetheroleum* FPXII
 - *Cinnamomi zeylanici folii aetheroleum* FPXII
 - *Amomi fructus* FPXII
 - *Amomi fructus rotundus* FPXII
 - *Curcumae longae rhizoma* FPXII
 - *Curcumae xanthorrhizae rhizoma* FPXII
 - *Cichorii radix* FPXII-PL
 - *Cnici benedicti herba* (–, FPIII)
 - *Taraxaci officinalis herba cum radice* FPXII
14. Znajomość substancji farmakopealnych i sposobów ich standaryzacji.